

7. De aorist [deel 1]

Veel mensen hebben een heel verkeerd beeld van God.

Zij denken dat Hij een wat afstandelijke figuur is, die vooral wrekend bezig is.

Ik hoop daar zo meteen iets van te zeggen.

Want de meeste mensen hebben geen idéé wie God eigenlijk is.

Ook denken veel mensen dat, wanneer je, zoals ik, veel met de Griekse grondtekst bezig bent, dat je dan een weinig bruisend geloofsleven hebt.

Dat je dan een wat stoffige figuur bent, die weinig praktijkervaring heeft.

Zij hebben zo het idee, dat ik weinig weet van de ‘vertrouwelijke omgang’ met God, zoals zij dat dan noemen.

Die uitdrukking komt uit Psalm 25:14.

“Des HEREN vertrouwelijke omgang is met wie Hem vrezen ...”

Vertrouwelijke omgang, daar wil ik graag iets over zeggen.

En u denkt nu misschien: ‘Wat heeft dat nou met de *aoristus* te maken?’

Dat heeft er *alles* mee te maken.

Dat zult u straks merken.

Ik ga wat persoonlijke dingen vertellen.

Met Paulus vraag ik u dan ook: ‘Verdraagt een weinig onverstand van mij.’

Onverstand is in het Grieks: ‘*aphrōn*’.

Dat betekent: ‘onvoorzichtigheid’.

Dus ik vraag aan u of u van mij een beetje ‘onvoorzichtigheid’ wilt verdragen.

God zegt in Psalm 32: “Mijn oog is op u.”

Vertrouwelijke omgang.

Psalm 2 zegt: “Die in de hemel zetelt, lacht ...”

Hebt u dat wel eens gelezen?

Dat God lacht?

God heeft namelijk heel veel gevoel voor humor.
Misschien kent u Hem niet zo.
Maar ik kan u verzekeren dat God heel veel gevoel voor humor heeft.
Dus Hij lacht ook veel.
Zeker weten.

Psalm 32:8 zegt dus: “Mijn oog is op u.”
En daar moest ik aan denken, toen ik jaren geleden een voetbalwedstrijd gezien had.
Mensen, die mij kennen, weten dat ik heel veel van voetballen houd.
Ik heb het zelf vroeger nogal intensief gedaan.
Vanaf mijn vroegste jeugd.
Ik was midvoor, als u dat nog wat zegt.
Ik heb ook heel veel gescoord, in mijn jonge jaren.

Om kort te gaan, ik houd dus veel van voetbal.
Ik kijk dan ook regelmatig naar wedstrijden op de televisie.
Eén van die wedstrijden was Ajax tegen AC Milan.
Ajax won toen de Europacup.

Misschien hebt u niet zoveel interesse in voetbal.
Maar er gebeurde iets na afloop, wat ik u graag wil vertellen.

Na afloop van die wedstrijd was er een interview met Frank Rijkaard.
Naast hem zat Clarence Seedorf.
En wat gebeurde er nu?
Tijdens dat interview legde Clarence Seedorf zijn hand op het dijbeen van Frank Rijkaard.
Nou moet u niet denken dat voetballers watjes zijn.
Integendeel, het is de meest macho-cultuur die je je kunt voorstellen.
Zeker in het topvoetbal.
Die hand op het dijbeen, dat vonden de meeste mensen een beetje eng.
Dat komt omdat men in Nederland een geheel verkeerd beeld heeft van wat een man is.

Ik weet niet of u het weet, maar de meest macho-achtige mannen vind je in de landen rond de Middellandse Zee, Zuid-Amerika, dat soort gebieden.

En die kennen de ‘*embrazo*’, de omhelzing tussen mannen. Zij kussen elkaar.

Op de wangen, natuurlijk.

Heel gewoon.

En Paulus zegt in 1 Korintiërs 16 tegen de gelovigen: ‘Weest mannelijk!’

Maar hij zegt daar ook: ‘Groet elkaar met een heilige kus.’ Die twee dingen gaan dus kennelijk heel goed samen.

Maar om op dat interview terug te komen, iedereen zag dat ‘intieme’ moment.

En natuurlijk kwam daar commentaar op in talkshows, en in krantenartikelen.

Daar kon je natuurlijk donder op zeggen.

En nou komt het.

Een aantal jaren later kwam er een voetbalreporter op de televisie voor een ‘diepte’-interview met Clarence Seedorf. Clarence was op dat moment op het hoogtepunt van zijn roem. Het ging in het interview ook even over die ‘hand op het dijbeen’.

En toen vroeg die reporter aan Clarence: ‘Wat betekent Frank Rijkaard voor jou?’

En toen zei Clarence: ‘Ik zal je een verhaal vertellen. De eerste keer dat ik tegen AC Milan moest spelen, barstte ik van de zenuwen. Ik was 17 jaar, en dan speel je tegen de beste club van de wereld. Allemaal grote jongens. We stonden in de gang te wachten, tot we het veld op moesten. En Frank stond naast me. Hij stond ontspannen tegen de muur. En toen keken we elkaar aan. En toen gaf Frank me een knipoog.’

De reporter zei: ‘Een knipoog, wat bedoel je?’

Clarence Seedorf lachte.

Hij zei: ‘Met die knipoog bedoelde Frank: Maak je niet druk, jongen, het stelt allemaal niks voor. Wij maken het sámen. Jij gaat een wereldwedstrijd spelen. Snap je?’

De reporter zei: ‘Ik snap het.’

Clarence lachte weer.

Hij zei: ‘En op dat moment vielen alle zenuwen van mij af. En toen speelde ik een wereldwedstrijd.’

Dat kon ik, als neutrale toeschouwer, beamen.

Clarence maakte, geloof ik, nog een goal, ook.

Waar gaat het mij nou om?

Kent u, met alle eerbied gesproken, Gods knipoog?

Ik ga u vertellen over Gods knipoog.

Ik ga u iets persoonlijks vertellen.

Anders heeft het geen enkele zin.

Ik kan wel een of ander mooi verhaal vertellen over ervaringen van geloofshelden.

Maar dat is mij te gemakkelijk.

Daarom vertel ik u iets over mijzelf.

Dat wil zeggen: het verhaal zegt niets over *mij*.

Het verhaal zegt iets over *God*.

Dat *God* een knipoog aan mij geeft.

Zodat bij *mij* de zenuwen eraf kunnen vallen.

En bij *jou*.

Snap je?

Heel lang geleden heeft de Heer mijn vrouw en mij geleid, om alles te verkopen wat we hadden en dit aan behoeftigen te geven.

Want er staat in Matteüs, Marcus en Lucas: “Verkoop al wat gij bezit, geef het aan de armen, en volg Mij.”

Ik had die teksten gelezen.

En overwogen.

Er over gebeden.

En toen een beslissing genomen.

Ik nam ontslag van mijn werk.

En daarna verkochten mijn vrouw en ik alles, wat wij hadden.

En als ik zeg ‘alles’, dan bedoel ik ook ‘alles’.

Ons bed, ons beddengoed, onze tafels en stoelen en het overige meubilair, de piano, de sieraden, onze boeken (ook de christelijke), onze kleding, de potten en de pannen.

Weet u wat mijn vrouw en ik nog hadden?

Onze twee kinderen (één van twee jaar oud, en één van zeven maanden oud), de kat (genaamd Strepie) en één weekendtas, met verschoning voor mijn vrouw, mijn twee kinderen en mij. Pas geleden keek mijn vrouw nog eens naar die weekendtas. Ze zei verbaasd: ‘Wat is die kléin ...’

Maar goed, al ons geld hadden we vanzelfsprekend ook weggegeven.

We hadden ook geen stiekem spaarpotje.

Voor ‘noodgevallen’.

We hadden helemaal niks.

Want als de Heer zegt ‘alles’, dan is dat ook ‘alles’.

En we zijn gegaan.

En we zeiden: ‘Heer, U zegt: “Kom hier en volg Mij.” U zult ons wel wijzen, waar we naar toe moeten.’

We hebben die zaterdag, toen we op weg gingen, onderdak gekregen, gegeten, enzovoorts.

Daar gaat het nu niet om.

Het gaat om de volgende dag.

Op die zondag zei mijn zwager tegen mij: ‘Wil je naar de kerk?’

Ik zei: ‘Ach, waarom niet?’

Ik had verder toch niets te doen.

Hij zei: ‘Naar welke kerk ga je altijd?’

Ik zei: ‘De laatste tijd niet zo.’

Mijn zwager zei: ‘Prima, maar ik ga meestal naar de Baptistenkerk, in Leiden. Wil je mee?’

Ik zei: ‘Helemaal goed.’

Dus wij naar die Baptistenkerk in Leiden.

Die ochtend sprak de voorganger aldaar, een zekere ‘Van Mameren’, een bekende broeder in die tijd.

En nu gaan we het over Gods knipoog hebben.

En ik wil, dat u heel goed beseft, dat mijn stap, om alles te verkopen, helemaal niet nodig was geweest.

Maar dat wist ik toen niet.

Ik had in alle oprechtheid gehandeld.

Maar ik stond stijf van de zenuwen, hoe het verder moest.

We kregen in die kerk eerst de gezangen en het andere ritueel. En toen maakte de voorganger zich gereed om zijn preek af te steken.

En wat behandelde hij?

Hij zei: 'Ik heb mij de afgelopen week met een moeilijk onderwerp bezig gehouden, namelijk: dat je alles moet verkopen wat je bezit, en aan de armen moet geven, en dat je dan pas de Heer kunt gaan volgen.'

Ik kon mijn oren niet geloven.

Deze voorganger wist niets van mijn situatie af.

En toen kwam Gods knipoog.

De voorganger zei: 'Iedereen weet dat hij dit moet doen. Maar niemand doet het.'

Ik ben niet opgestaan.

Ik heb niet hard door de kerk geroepen: 'Maar ik wel.'

Weet je wat er gebeurde?

Mijn zenuwen vielen zo maar van mij af.

De Heer zei tegen mij: 'Maak je niet druk, jongen. Het komt helemaal goed. We doen het toch sámen ...'

Begrijp je?

Dat is vertrouwelijke omgang.

Let even op.

Achteraf gezien, hóefde ik niet alles te verkopen.

Dat is een heel ander verhaal.

Maar, toen, in die tijd, was ik er volledig van overtuigd dat ik dat moest doen.

En iedereen zei: 'Je bent hartstikke gek, man. Je hebt een gaatje in je kop.'

Weet u wat God zei?

'Goed gedaan, jochie.'

En toen ben ik met mijn levende have verder getrokken.

Ik zal u daar verder niet mee vermoeien.

Maar een paar maanden later kwamen we in een gehucht in Drenthe terecht.

We mochten – bij afwezigheid van de eigenaar – daar gratis verblijven.

Maar we hadden geen cent, hoor.
Nou ja, geen cent, mijn vrouw had nog 1 gulden en 80 cent.
We kwamen 's avonds aan.

Dus, 's morgens, trring ... de bakker.
'Goedemorgen, niks nodig, bakker.'
Ja, dank je de koekoek.
Met twee volwassen en twee kinderen, niks nodig hebben ...
We hadden honger als ik weet niet wat.
Maar ja, we moesten natuurlijk zuinig zijn op ons laatste geld.
We konden toch niet zeggen: 'Ja, bakker, geef maar brood ...'
De bakker keek ons vrolijk aan.
Hij zei: 'Weet u het zeker? Ik heb witbrood, bruin brood,
krentenbollen, beschuit.'
En toen begon hij te lachen.
Hij zag onze kinderen.
Onze kleine kinderen waren nieuwsgierig naar de open deur
gelopen.
Hij zei: 'Niets nodig ... Lijkt me niet, met uw kleine kinderen ...'
Toen zei ik: 'Ja, sorry bakker, ik zal het maar eerlijk zeggen, ik
heb geen cent.'
Hij lachte nu breeduit.
Hij zei: 'Is dat het probleem? Geld? Nou, er is helemaal geen
probleem. Het kost u niks. Bestelt u maar, wat u wilt, er is voor
de héle maand voor u betaald. U kunt zoveel bestellen als u wilt.'
We hebben die hele maand gratis brood gegeten.
Knipoog van God.

En toen ging mijn vrouw 's middags op de fiets naar de stad,
tien kilometer verderop.
Ze ging een verjaardagskaart voor haar zusje halen.
Een goedkope natuurlijk, en een postzegel.
Ze kwam in een evangelische boekwinkel terecht.
Want het bloed kruipt, waar het niet gaan kan, toch?
Ze raakte in gesprek met de eigenaar.
Want mijn vrouw legt heel gemakkelijk contacten.
Ze vertelde niets over onze situatie.
Maar de eigenaar zag toch iets bijzonders aan mijn vrouw, wat
hij niet goed kon benoemen.

Langs zijn neus weg informeerde hij waar zij verbleef.
Wij woonden in het huis van een bekende inwoner van die
streek, dus dat kon hij wellicht plaatsen.
Want 's avonds, toen de kinderen op bed lagen, werd er gebeld.
We deden open.
We werden opzij geduwd door het echtpaar van de evangelische
boekwinkel.
Tot onze verbazing werden er allerlei tassen met etenswaren
binnengedragen.
Van biefstuk tot roomboter, van kaas tot melk en groenten.
De lege koelkast werd tot de nok toe gevuld.
Het echtpaar ging meteen daarna weer weg.
'Nou, de groeten, hè. We zien jullie wel weer.'
We hadden niets gevraagd.
Gewoon gekregen.
Knipoog van God.

En zo kan ik wel tientallen dingen vertellen, maar ik wil mij
beperken.
Ik wil het hebben over Wycliffe.
We zaten nog steeds in de zwerfperiode.
We wisten niet of we nou vooruit of achteruit moesten gaan.
Tot de Heer mij bepaalde bij de Wycliffe bijbelvertalers.
Want ik las in het evangelie van Lucas, in het vervolg op 'het
verkopen van alles', dat ik aan Gods dienstknechten hun voedsel
op hun tijd moest geven.
Dat was simpel voor mij.
Voedsel, brood – dat is het Woord van God.
Kan niet missen.

Goed, ik meldde mij aan bij Wycliffe.
Ik moest een test in het Engels doen.
En ook een bandje inspreken.
Geslaagd.
Uitnodiging van Wycliffe om deel te nemen aan de
Summercourse of Linguistics.
Ja, zei de secretaresse van Wycliffe, maar je hebt wel minstens
3000 gulden nodig, om alle onkosten te dekken, het onderwijs,
de huisvesting en de kinderopvang.

En mijn vrouw en ik hadden nog steeds helemaal niks.
Nauwelijks een dak boven ons hoofd.

Toen zeiden mijn vrouw en ik tegen God: ‘Heer, wij willen best gaan, hoor, naar de jungle met gebakken sprinkhanen, maar er moet wel 3000 gulden op tafel komen. Wilt U dat alstublieft geven?’

Misschien zeg je: ‘Maar dat kun je op die manier toch niet vragen?’

O, nee, waarom niet?

Wij wel.

Gideon deed het ook.

Kijk maar in Richteren 6.

Hij legde een vliesje op de grond.

Deden wij ook.

Wij zeiden: ‘Heer, wij vertellen aan niemand dat wij naar Wycliffe gaan. Als u ons 3000 gulden geeft, dan gaan wij naar Wycliffe. En als u ons 2999, 99 gulden geeft, dan gaan we niet naar Wycliffe. 3000 gulden is 3000 gulden.’

Net zoals bij Gideon.

Niet half op het vlies en half op het veld.

Nee, òf op het vlies, òf op het veld.

Wij een paar weken wachten.

Er gebeurde niets.

Toen, één dag vóórdat de boot naar Engeland vertrok, kreeg ik een telefoontje van een broeder.

Een heel lieve broeder.

Die ik heel hoog heb staan.

Of ik bij hem wat geld wilde ophalen.

Ik zei: ‘Natuurlijk, broeder’.

Ik dacht: daar zul je het hebben, die 3000 gulden.

Van mijn laatste geld kocht ik een treinkaartje.

Ik zat, al lofliederen zingend, in het openbaar vervoer.

Ik kom bij die broeder.

En hij zegt tegen mij: ‘Broeder, de Heer heeft mij in mijn hart gegeven om jou geld te geven.’

Ik dacht: 'Daar kun je wel eens gelijk in hebben, broeder. Kom op met die 3000 gulden.'

En toen gaf hij mij 1500 gulden.

Geen 3000.

Nee, 1500 gulden.

Kijk, op zich was dat natuurlijk prima.

We konden het geld heel goed gebruiken.

Ik zei: 'Dank u, Heer, voor die 1500 gulden. Maar we gaan niet naar Wycliffe.'

Toen zeiden de broeders tegen mij: 'Je moet niet zo moeilijk doen. 1500 gulden, dat is toch mooi. Je gaat gewoon naar Wycliffe. En daar rommel je de rest wel bij elkaar. Toch?'

Nou, echt niet.

We hadden een afspraak gemaakt met de Heer.

3000 gulden is 3000 gulden.

Geen onzin.

We dachten meteen: dan wil de Heer vast niet dat wij naar Wycliffe gaan.

Dus zijn wij niet naar Wycliffe gegaan.

Dat was moeilijk, hoor.

Want we hadden gedacht: we krijgen een opdracht van de Heer en dan gaan we de komende vijftien jaar de jungle in.

En dan zijn we meteen onder de pannen.

Daar hadden we ons helemaal op ingesteld.

We wisten zeker dat we naar de een of andere onbekende stam zouden gaan.

Dus niet.

En we hebben daarna toch een moeilijke tijd gehad.

Zo erg, dat we af en toe dachten: dat heb je ervan als je zo rechtlijnig doet, misschien hadden we toch gewoon naar Wycliffe moeten gaan.

Om kort te gaan, we zijn na een heftige periode weer in het gewone leven beland.

En hebben we ons best gedaan om de draad weer op te pakken.

En nou komt het.

Zeven, acht jaar later belt die bewuste broeder van het geld op.

Of hij even langs mag komen.
Ja, natuurlijk, graag zelfs.
Het is een heel fijne broeder.
Wij stellen zijn gezelschap altijd heel erg op prijs.
Want hij is heel erg aan de Heer toegewijd.

Nou, die broeder komt.
En wij meteen bij de piano lofliederen zingen.
Uit volle borst.
Dat kon.
Want wij woonden in die tijd in een vrijstaande bungalow.
En na een half uurtje zingen zegt die broeder plotseling:
'Broeder, ik moet je wat belijden.'
Ik schrik.
Ik denk: er zou toch niet iets ernstigs aan de hand zijn?
Ik weet nooit zo goed raad met die dingen.
Ik ben niet zo pastoraal aangelegd.
Zegt die broeder: 'Ja, weet je nog van dat geld?'
En ik zeg uit de grond van mijn hart: 'Of ik het nog weet,
broeder.'
Hij zegt: 'Ik heb er jaren mee rondgelopen.'
Ik zeg: 'Waarmee?'
Hij zegt: 'Weet je, ik ben ongehoorzaam aan de Heer geweest.'
Ik zeg: 'Ongehoorzaam?'
Hij knikt.
Hij zegt: 'De Heer had tegen mij gezegd: Geef Menno 3000
gulden.'
Ik kijk hem stomverbaasd aan.
Hij zegt: 'Ja, maar ik dacht: Menno 3000 gulden, dat is een
beetje overdreven ... Menno is een lieve broeder, hoor, maar
3000 gulden ... zo bijzonder is Menno nou ook weer niet ... Nee,
dat doe ik niet. Weet je wat: ik geef 1500 gulden aan het Leger
des Heils en 1500 gulden aan Menno.'

Ik heb die broeder uiteraard getroost en uitvoerig geknuffeld.
En daarna heb ik nog wat lofliederen met hem gezongen.
Maar ik was van binnen helemaal ontdaan.
De Heer had de moeite genomen om mij een knipoog te geven.

De moeite genomen om tegen mij te zeggen: ‘Ik wist toch dat je 3000 gulden nodig had. Maar Ik wilde niet dat je naar Wycliffe zou gaan. En toen heb Ik je 1500 gulden gegeven, omdat je dat toen hard nodig had.’

Ik had tranen in mijn ogen.

De Heer zei: ‘Je hebt je best gedaan. En daarom heb Ik nu die broeder naar je toe gestuurd. Om je even te laten weten hoe Ik het destijds geregeld heb.’

Nou, is dat een knipoog, of niet?

Of anders gezegd, vertrouwelijke omgang met God.

Want God bewaart je voor dingen, waar je niet naartoe moet gaan.

Mijn vrouw en ik hebben wel honderden keren tegen elkaar gezegd, dat we zielsdankbaar zijn dat we niet bij Wycliffe terecht gekomen zijn.

Want mijn vrouw en ik zijn absoluut niet bestand tegen zaken als binnenkomende slangen, schorpioenen en grote, giftige spinnen.

En al helemaal niet tegen dreigende, speer-zwaaiende medicijnmannen met peniskokers.

Daarom zeggen mijn vrouw en ik regelmatig: ‘Dank u, Heer, dat U ons daarvoor bewaard heeft.’

Ik vertel u nu nog iets.

Maar ik moet eerst even een inleiding maken.

Anders begrijpt u het punt niet.

Het is weer een voetbal-gelijkenis.

Tussen twee haakjes, het leven, en vooral voetbal, is vol met gelijkenissen.

Maar goed, het gaat over een jonge topvoetballer.

Hij begint bloednerveus aan zijn eerste wedstrijd met allemaal ervaren medespelers.

Deze jonge speler heeft talent.

Zeker weten.

Maar hij moet nog heel veel leren.

En zijn zenuwen in bedwang leren houden.

En hard werken.

En na een half uur krijgt deze jonge speler een goede kans om een doelpunt te maken.

Hij schiet ...

Rakelings naast ...

Hij kan zich wel voor zijn hoofd slaan.

Zo'n kans missen.

Het was wel een beetje een moeilijke kans, maar hij had – zeker op dat niveau – eigenlijk moeten scoren.

Die jonge speler schaamt zich.

Met gebogen hoofd loopt hij verder.

Maar wat hij verwacht, gebeurt niet.

Zijn ervaren medespelers roepen niet: 'Hé, jòh, hoe kun je nou zo'n kans missen? Sufferd!'

Nee, ze lopen dicht langs hem.

En ze geven hem een tikje op zijn schouder.

Of een tikje op zijn billen.

En ze zeggen: 'Goed gedaan, jochie! Goed geprobeerd! Volgende keer beter.'

Zo is het met God ook.

Hij ziet dat je probeert het goed te doen.

En als het dan mislukt, of je doet het onopzettelijk niet goed, dan geeft Hij je een tikje op je schouder.

Of een tikje op je billen.

En dan zegt Hij: 'Goed gedaan, jochie! Goed geprobeerd!

Volgende keer beter.'

Begrijp je dat?

Denk niet dat ik oneerbiedig praat.

Ik ben juist héél eerbiedig.

Want ik weet wie Hij is.

Omdat Hij groot en heilig is, buig ik mij voor Hem neer.

En Hij zegt: 'Ik wil vertrouwelijke omgang met jou.'

Dank U, Heer!

Op een gegeven moment had ik concordante literatuur uit Amerika gevonden.

Daar ben ik jarenlang mee bezig geweest.

En toen ontdekte ik dat er vroeger een complete concordante bijbel was.
Met alles erop en eraan.
Alles in één.
Zo'n vertaling met een concordant commentaar in een aparte kolom.
En de Griekse tekst op de andere bladzijde.
Maar die bijbel was uit 1930.
Ik had zo'n exemplaar via de Koninklijke Bibliotheek uit Texas laten komen.
Ik dacht: als je toch zoiets in je bezit zou kunnen hebben ...

En toen heb ik er zelf maar één gemaakt.
Zo is het toch?
Als iets er niet is, dan ga je het toch máken ...
Met fotokopieën en dan maar plakken en knippen.
Vreselijk werk.
Soms hele nachten door.
Ik ben er heel lang aan bezig geweest.
En toen was het klaar.
Het zag er geweldig uit.
Op één bladzijde: èn de Griekse tekst èn de concordante vertaling èn het concordante commentaar.
Uniek.
Nog mooier dan het origineel.

Na een paar weken ademloos naar mijn werk kijken, dacht ik: ik wil dit uitgeven.
Want zo'n bijbel is er niet meer.
Maar dan moest ik natuurlijk wel vragen aan de vroegere uitgever van die bijbel of dat mag.
Copyright en dat soort dingen.
Maar dan moest ik wel naar Amerika toe.
Naar een of ander Concordant Concern.
Op een wat raadselachtig adres.
In een afgelegen canyon met coyotes en ratelslangen.
En toen heb ik gezegd: 'Heer, ik heb echt weer geld nodig. Want ik wil naar Amerika. En ik heb uitgerekend dat ik 4000 gulden nodig heb. Vliegtuig en een auto huren, want die afstanden daar

zijn abnormaal groot. En ik moet in een of ander motel slapen.
Heer, ik heb echt 4000 gulden nodig.'

En toen werd ik een beetje overmoedig, misschien.
Ik dacht: ik doe het gewoon en de Heer zal het wel zegenen.
Toch?

En toen deed ik iets heel gewaagds.

Ik ging een vliegtuigticket kopen.

En ik was toch zenuwachtig ...

Ik ben niet zo gauw zenuwachtig.

Zelfs een beetje laconiek.

Je krijgt mij niet zo gauw gek.

Ik moet overal om lachen.

Ik ben een beetje een ijskonijn.

Maar toen was ik echt zenuwachtig.

Ik ging een kaartje kopen in Leiden.

Bij de ANWB.

Om met het vliegtuig naar Amerika te gaan.

En het was hoogseizoen.

Hoofdprijs, dus.

En in die tijd had je nog geen Easy-jet en andere prijsvechters.

Nee, gewoon de volle mep bij de KLM betalen.

En ik had geen geld.

Wat zeg ik, ik stond zelfs rood.

Maar ik had wel bankcheques, die je als betaalmiddel kon
gebruiken.

Dus ik met die charmante dames van de ANWB het
vliegtuigticket geregeld.

En ik was zenuwachtig.

Niet normaal.

Ik stond te trillen op mijn benen.

Die dames van de balie hadden niks in de gaten.

Er stond gewoon een keurige man voor hun balie.

Met zijn blauwe sportcolbert.

Speciaal voor die gelegenheid aangetrokken.

Ze vroegen beleefd: 'Hoe wilt u betalen?'

En ik als een grote meneer die cheques uitschrijven.

En zwierig mijn handtekening zetten.

En ik gaf die cheques aan die mevrouw achter de balie.
En zij zei: 'Prima, meneer, hier is uw kaartje.'
Mijn cheques in de kassa.
Klaar.

En toen kwam er een overweldigende blijdschap over mij.
Ik werd verschrikkelijk blij.
Waarom?
Ik had gedacht dat het helemaal niet kon.
Die cheques waren helemaal niet gedekt ...
Dus ik loop naar mijn auto.
En ik stond haast te huppelen van vreugde.
Als een kind, weet je wel.

En ik ga naar huis.
En onderweg ging mijn blijdschap een beetje weg.
Want ik dacht: hoe vertel ik het aan mijn vrouw en kinderen?

Nou, ik heb het meteen maar aan mijn vrouw verteld.
Ik zei: 'Hoor eens even, ik heb een kaartje gekocht. Het kan
helemaal niet, maar ik moest het gewoon doen. Ik ben zo
verschrikkelijk blij. Ik kan het niet verklaren, maar ik ben zo
blij.'
'Nou', zei mijn vrouw, 'dan moet je het maar aan de kinderen
vertellen. Aan tafel.'
We gingen eten.
En ik dacht: ik vertel het niet, hoor. Hoe moet ik de kinderen
vertellen, dat ik weg ga, zonder dat er geld voor is ... en zij
hebben niet te eten. Hoe kan ik dat nou vertellen? Dat kan ik ze
niet vertellen ...
Toen dacht ik: weet je wat, ik wacht tot na het eten, na het
bijbellezen en het zingen, dan komt het helemaal goed ...
En toen het eten klaar was, dacht ik: ik kan het gewoon niet aan
ze vertellen, ik kan het niet ...
Toen moest de afwas natuurlijk nog gedaan worden, de
pyjamaatjes aantrekken.
En toen móest ik het natuurlijk wel vertellen.
De kinderen zouden over een paar minuten naar bed gaan.
Ik kon niet zo maar met de noorderzon vertrekken ...

Toen dacht ik: weet je wat, we gaan gewoon met de kinderen bidden.

We riepen de kinderen bij elkaar, rond de lage, ronde tafel.

En ik zei: 'Papa moet jullie wat vertellen.'

De kinderen (het waren er inmiddels vier) natuurlijk nieuwsgierig: 'Wat dan, papa?'

Ik zei: 'Papa gaat naar Amerika, met het vliegtuig.'

De kinderen zeiden: 'Leuk, papa, vakantie.'

En toen zei ik: 'Ja, maar papa heeft geen geld.'

O.

Foute boel.

Dat kan natuurlijk niet.

Gaan, leuk.

Maar, geld moet er wel zijn.

Ik zeg: 'Weet je wat we doen, jongens? Zo hebben papa en mama het vroeger ook altijd gedaan. We gaan met elkaar bidden. We gaan gewoon aan de Heer vragen, of Hij het geld aan papa wil geven.'

We gaven elkaar een hand, rond de lage tafel.

En ik bad hardop: 'Heer, ik ga naar Amerika. U weet dat ik al een kaartje gekocht heb. Hartstikke stom, maar ik ben hartstikke blij. Ik heb 4000 gulden nodig, maar ik heb het niet. Wilt U het geven? Amen.'

Misschien vindt u dit een vreemd gebed.

Maar zo bidden wij altijd.

Ja?

Ja, vertrouwelijke omgang.

Heer, zo zit het.

Klaar.

Amen.

Op het moment dat ik 'amen' zei, en wij oprezen, ging de voordeurbel.

Een broeder aan de deur.

Een heel lieve broeder.

Hij zei: 'Ik moet van de Heer dit aan je geven.'

Hij gaf mij een dichte envelop.

En hij maakte dat hij wegwam.

Ik wist al wat ik in mijn handen had.

Ik wist het zeker.

4000 gulden.

Kan niet anders.

Ik ken de Heer al zo lang.

4000 gulden.

Dus ik kom de kamer weer in.

De envelop was nog dicht.

Mijn vrouw en kinderen keken naar mij op.

‘Wie was daar aan de deur?’

Ik liet de dichte envelop aan mijn vrouw en kinderen zien.

En ik zeg: ‘Dit is 4000 gulden.’

‘Nou,’ zei mijn vrouw, ‘maak dan maar open.’

En ik maak hem open.

En ja, hoor: één, twee, drie, vier ...

4000 gulden.

Toen heb ik de oversteek gemaakt naar Amerika.

Er is verder niets uitgekomen.

Ik bedoel: er is niets uitgekomen wat die in elkaar geknutselde bijbel betreft.

Toch zijn er uit die missie wel degelijk belangrijke zaken voortgekomen.

Maar het gaat er bij mij nu niet om, of het nou goed geweest is, of niet.

Het gaat erom, dat God zegt: ‘Goed geprobeerd.’

Want ook, als je in een kansrijke positie niet scoort, dan maakt dat niets uit.

God speelt sámen met jou die wedstrijd ...

En dát gaan we vanavond in de aoristus behandelen.

Want u vraagt misschien: ‘Wanneer gaan we nou beginnen met die aoristus?’

Dat gaan wij zo dadelijk doen.

Maar de aorist is niet alleen maar theorie.

Zo van: ‘er staat een e-tje en een s-tje, en dat is dus een aorist.’

Nee, de aorist is werkelijkheid.
Werkelijkheid in je leven.
Daar kun je rotsvast je geloof op bouwen.

We gaan dus de aoristus behandelen.
En dan wil ik u iets laten zien.
En dat u dan weet, wie de Heer werkelijk is.
En ik hoop dat u dat dan nooit meer zult vergeten.

Voor de meeste mensen is Gods Woord trouwens een abstract iets.
Als je hen iets vraagt, dan zeggen ze: 'Ja, dat staat in de bijbel.'
Ja, natuurlijk, het staat ook in de bijbel.
Maar leeft het ook?

We lezen bijvoorbeeld in de eerste brief van Johannes, in hoofdstuk 3: "Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben."
'Want', zegt Johannes, in hoofdstuk 5, 'wie gelooft in de Zoon van God, is overgegaan van de dood in het leven'.
Ja?
Iemand vraagt aan jou: 'Weet jij zeker, dat je gered bent?'
'Ja', zeg je, want de bijbel zegt: 'Wie in de Zoon van God gelooft, is overgegaan van de dood in het leven, die is gered.'
Maar zo werkt het niet.
Weet je wat er in de Johannes-brief staat?
Hoe weet je dat we overgegaan zijn van de dood in het leven?
Als wij de broeders liefhebben.

Ik herinner me nog heel goed, toen ik pas tot geloof kwam, in februari 1974 ...
Sorry mensen, nog even een uitstapje.
We gaan bijna naar de aoristus ...

Toen ik pas tot geloof gekomen was, toen mijn hart nog heel erg zacht was, ging ik de eerste de beste zondag naar de kerk.
Ik was helemaal verrukt.
Ik keek rond in het kerkgebouw.
Naar al die mensen om mij heen.

En mijn hart sprong op: dit zijn allemaal mijn broeders!
En toen ging ik 's middags naar een andere kerk.
En weer keek ik verrukt rond.
Naar weer andere mensen.
En mijn hart sprong weer overeind.
Weer allemaal nieuwe broeders!
En toen 's avonds weer ergens anders heen.
Weer nieuwe broeders ...
Ik was helemaal overdonderd door het feit dat er zoveel
broeders in de wereld waren.
Ik wilde ze allemaal omhelzen.
En roepen: 'Heerlijk hè, om een kind van God te zijn. En dat
vind jij toch ook ...'

Snap je?

Hoe wist ik dat ik een kind van God was geworden?
Dat was geen abstracte theorie.
Zo van: dat staat in de bijbel ...
Nee, ik had een volkomen nieuw gevoel gekregen.
Ik had de broeders lief.
Veel wist ik nog niet van God.
Maar dát wist ik wel: dat ik onderdeel van een grote familie
geworden was.
Die tekst uit de brief van Johannes kende ik helemaal niet.
Ik was nog zo groen als gras.
Een pas geboren baby.

Kijk, natuurlijk staat het in de bijbel.
Maar het moet wel een realiteit in je leven zijn.
Dus als iemand aan je vraagt: 'Hoe weet je nou, dat God van je
houdt?'
Wat zeg je dan?
Laat ik het zo stellen.
Hoe weet ik nou of mijn kinderen van mij houden?
Dat is toch een absurde vraag.
Ik leef met hen.
En ze laten dag in, dag uit, hun genegenheid aan mij zien.
En zo laat God het ook aan jón zien in je leven.
En dat gaan we nu zien aan de aorist ...

Het is belangrijk dat we de gedachten van God zo consequent mogelijk weergeven.

Als je een bepaald woord tegenkomt, dan moet je alle contexten nagaan waar dat woord voorkomt.

En dan die gegevens met elkaar vergelijken.

En als je dat doet, dan kom je op een gegeven ogenblik bij de juiste betekenis van een woord.

Datzelfde geldt natuurlijk ook voor de grammatica.

Want je moet niet alleen de *woorden* goed weergeven.

Maar ook de *tijden* waarin die staan.

Ja?

Nou, en volgens de geleerden is het Grieks een van de allermoeilijkste talen om te leren.

Het werkwoord is het meest complexe en moeilijke van de Griekse grammatica.

En van het werkwoord is de aoristus het enige, onoplosbare raadsel.

Je zou dus kunnen zeggen dat de aoristus het allermoeilijkste van het moeilijkste is.

Maar toch probeer ik vanavond het zo gemakkelijk en eenvoudig voor u te maken, dat iedereen met een normaal verstand, u en ik dus, in staat is om de essentiële feiten te begrijpen.

En op die manier een nieuwe, onbekende kant van God te ontdekken.

Namelijk, het wézen van God.

We gaan het vanavond hebben over wie God wérkelijk is.

Deze uitleg, die ik nu aan u ga geven, is niet zozeer bedoeld voor geleerden.

Maar voor eenvoudige mensen, zoals u en ik.

Ik ga alles dus heel helder en comfortabel houden.

Laten we eerst maar eens zien waar die geleerden steeds over struikelen.

Ik heb hier het werkwoord ‘*kaleō*’.

Dat betekent ‘roepen’.

En als je dan de aorist bekijkt, dan zie je de vervoeging: *ekalesa*, *ekalesas*, *ekalesen*, etc.

En als je dan de voltooid tegenwoordige tijd bekijkt, dan zie je de vervoeging: *keklēka, keklēkas, keklēken, etc.*

Dat is een duidelijke zaak.

Twee verschillende groepen van vervoeging.

Niks aan de hand.

Nu gaan we kijken hoe de bijbelvertalers dit weergegeven hebben.

Eerste tekst: Romeinen 8:30.

toutous kai *ekalesen* – dezen *heeft* Hij ook *geroepen*.

Tweede tekst: Romeinen 9:24.

ous kai *ekalesen* hēmas – en dat zijn wij, die Hij *geroepen heeft*

Derde tekst: 1 Korintiërs 7:15

en de eirēnē *keklēken* hēmas o theos – tot vrede *heeft* God u *geroepen*

Vierde tekst: 1 Korintiërs 7:17

ōs *keklēken* o theos – zo, als God hem *geroepen heeft*

Valt u iets op?

U ziet dat de aorist ‘ekalesen’ vertaald wordt met: ‘heeft geroepen’.

En de voltooid tegenwoordige tijd ‘keklēken’ wordt ook vertaald met ‘heeft geroepen’.

Wat is dan het verschil tussen die twee Griekse woorden?

Dat mag u mij vertellen.

Als ‘ekalesen’ ‘heeft geroepen’ is en ‘keklēken’ is ook ‘heeft geroepen’, wat is dan het verschil?

Als je een vertaler bent, dan is het toch het belangrijkste, dat je het onderscheid tussen verschillende woorden heel zuiver weergeeft.

Stel, dat je een kunstschilder bent en je krijgt een opdracht om een bekend schilderij natuurgetrouw na te schilderen.

En stel, op dat schilderij lopen allemaal schapen en geiten rond.

En dan ga je schilderen en je maakt alleen maar schapen.

Of je maakt alleen maar geiten.

Dan kan het wel een leuk schilderij zijn, maar je hebt het niet natuurgetrouw nageschilderd.

Want daar stonden èn schapen èn geiten op.
En als je dus alleen schapen schildert, of alleen geiten, dan is
het dus een *waardeloze* nabootsing.
Misschien wel mooi.
Maar waardeloos.
Want er moeten èn schapen èn geiten op staan.
Er moet dus een duidelijk verschil gemaakt worden tussen een
'aorist' en een 'voltooide tijd'.
Maar dat doen de geleerden niet.
Het wordt een *waardeloze* nabootsing.
En dan maar roepen: het is zo complex!
Nee, zij *máken* het complex.

Nou moet ik erbij zeggen, dat het voor de geleerden niet
gemakkelijk is.
Want de geleerden zijn opgegroeid met de traditie.
Zij hebben niet geleerd zelfstandig na te denken.
Zij volgen hun leermeesters.
Helemaal goed voor hun boterham.
Maar ze hebben wel zand in hun ogen.
En ze nemen ons mee.
De blinden leiden de blinden.

Want de traditionele opvatting van het Nederlands helpt de
geleerden ook niet echt.
En daar beginnen de problemen.
Het woord 'kaleō' betekent volgens de traditie: 'ik roep'.
Onvoltooid tegenwoordige tijd.
Dank je de koekoek.
'Ik roep' is helemaal geen onvoltooid tegenwoordige tijd.
O, nee?
Nee, 'ik roep' is een aorist.

Weet u wat onvoltooid tegenwoordige tijd is?
'Ik ben aan het roepen.'
Dat is onvoltooid.
Als iemand in de zaal aan mij vraagt: 'Waar ben je nu in 's
hemelsnaam mee bezig?'
Dan zeg ik: 'Ik ben aan het uitleggen.'

Dat wil zeggen: Ik ben *nog niet klaar*.

Ik *ben bezig* met uitleggen.

Nou, dat is de onvoltooid tegenwoordige tijd.

Dat kun je nergens in de grammatica-boeken vinden, hoor.

Dus zeggen de geleerden: 'Nee, de 'tegenwoordige tijd' moet door de eenvoudige vorm van het werkwoord weergegeven worden.'

Ze bedoelen eigenlijk: 'We doen even de ogen dicht voor het normale spraakgebruik.'

'Kaleō' vertalen met 'ik roep' is dus verkeerd.

Wat is het probleem als ik zeg: 'Ik roep'?

Dat is een heel groot probleem, hoor, als ik de woorden 'ik roep' gebruik.

Dat zal ik u vertellen.

Als ik zeg: 'Ik roep', dan noemen de geleerden dat 'de onvoltooid tegenwoordige tijd'.

Maar als ik zeg: 'Wij *beginnen* morgen', wat doe ik dan?

Ik gebruik die 'onvoltooid tegenwoordige tijd' – wij beginnen – als een 'toekomstige tijd'.

Want als ik over de toekomstige tijd wil spreken, dan moet ik eigenlijk zeggen: 'Wij *zullen* morgen *beginnen*'.

Of niet?

Maar wij zeggen: 'Wij beginnen morgen'.

Maar dat kan niet.

Want 'wij beginnen' is in de klassieke grammatica: onvoltooid tegenwoordige tijd.

Dus, in het Nederlands – volgens de klassieke grammatica – kan de *onvoltooid tegenwoordige tijd* de functie hebben van de *onvoltooid tegenwoordig toekomstige tijd*.

Ja?

Het wordt nog gekker.

Je kunt ook zeggen: 'De bus komt hier langs, sinds het treintraject opgeheven is.'

Dat is verleden tijd.

Die bus komt niet alleen nú langs.

Maar de hele week al.

Of het hele afgelopen jaar al.

Sinds het treintraject opgeheven is.

Dus de *onvoltooid tegenwoordige tijd* kan ook de functie hebben van de *verleden tijd*.

Deze kromme situatie wordt in de grammatica-boeken wel gesignaleerd, maar er wordt dan gezegd: zo werkt het nou eenmaal.

Nee, zo werkt het nou eenmaal niet.

Kijk, iedereen snapt wat je bedoelt.

Tuurlijk.

Maar het is geen zuiver Nederlands.

Volgens de grammatici wel.

Maar voor een verstandig denkend mens niet.

Alle problemen verdwijnen, als je inziet, dat het Nederlandse: 'ik roep' *geen* onvoltooid tegenwoordige tijd is, maar een aorist.

Nu zeg je misschien: 'Is dat nou zo belangrijk?'

Ja, dat is verschrikkelijk belangrijk.

Ik ga nog vijf minuten door.

Dan mag u koffie gaan drinken.

Ik ben een strenge leermeester ...

U kan natuurlijk ook gewoon weggaan ...

Kijken we nog een keer naar de Griekse aorist.

Erg belangrijk.

Bijvoorbeeld: *gkalesen*.

De stam van het werkwoord is - *kale-*.

Voor die stam is een 'e' geplaatst.

Dat is de aanduiding van de verleden tijd.

Ziet u de 's' in het midden?

Dat is de aanduiding van de toekomstige tijd.

Ziet u dat?

De aorist draagt dus de kenmerken in zich van de verleden tijd en de toekomstige tijd.

Begint het te dagen?

In het Nederlands kunnen dus, in de *zogenaamde* onvoltooid tegenwoordige tijd, de functies van de verleden tijd en de toekomstige tijd uitgedrukt worden.

De Griekse aorist heeft die kenmerken ook.

En wat is nou het wezenlijke van die verleden-heden-toekomst tijd?

Het is een *onbepaalde* tijd.

De tijd speelt helemaal geen rol.

Er wordt van een *feit* gesproken.

In Efeziërs 1:6 komen we heel dicht bij Gods hart.

Omdat er een aorist gebruikt wordt.

Eerst maar even naar het Nederlands van het NBG:

“... tot lof van de heerlijkheid zijner genade, waarmede Hij ons *begenadigd heeft* in de Geliefde.”

Deze zin is het vervolg van het vorige vers, waar staat dat “wij als zonen van God worden aangenomen”.

Weet je die vraag nog?

Hoe weet je nou, dat je gered bent?

Het antwoord staat in dit vers.

Niet in het NBG, hoor.

Maar in het Grieks.

In het Grieks staat niet: ‘waarmede Hij ons *begenadigd heeft*’.

‘Begenadigd heeft’, dat is een *voltooid tegenwoordige tijd*.

Als je het zo zegt, dan is er de vraag: ‘Wanneer dan?’

Toen Christus voor onze zonden gestorven is?

Of, toen wij tot geloof kwamen?

Of, zoals de theologen zeggen: ‘Van eeuwigheid af?’

Nee, er staat in het Grieks: “*en hē echaristōsen hēmas*”

“... waarmee Hij ons *begenadigt* ...”

‘*echaristōsen*’ is een aorist.

Een *feit*.

Hij *begenadigt* ons.

Punt.

Wat is een *feit*?

Volgens het woordenboek is een feit: iets, waarvan de werkelijkheid vaststaat.

En als iets vaststaat, dan hoef je dat verder ook niet te bewijzen. Je hoeft er alleen maar ‘amen’ op te zeggen.

Als jij ergens ‘amen’ op zegt, dan zeg jij, dat jij ook vindt dat het vaststaat.

Dat noem je: een belijdenis.

‘Belijden’ is de vertaling voor ‘*homolegeō*’.

Dat betekent: ‘hetzelfde zeggen’.

Dus God zegt tegen jou: ‘Ik begenadig jou in de Geliefde.’

Dat is een feit.

Iets, waarvan de werkelijkheid *absoluut vaststaat*.

En je weet gewoon in je hart, dat het waar is, wat er staat.

Het kan niet anders.

En dan zeg je: ‘Dank U, Vader, dat U mij begenadigt in de Geliefde’.

Dat noem je ‘belijden’.

En dan zegt Gods Woord in Romeinen 10:10 – “... want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis.”

Nou, is dat mooi, of niet?

En nu wil ik heel erg graag dat je één ding heel goed begrijpt.

God ziet jou staan.

Waar sta je dan?

Je staat in de arena van het geloof.

En jij moet strijden tegen hemelse machten, tegen je omgeving, tegen jezelf, tegen wat dan ook.

En je barst van de zenuwen.

Je denkt, nee, je weet zéker, dat je verschrikkelijk zult falen.

Het zweet breekt je uit.

Hoe moet dit ooit goed komen?

En dan zie je uit je ooghoeken God staan.

Hij heeft zo’n zelfde geloofstenuw aan.

Hij staat wat nonchalant tegen een muur.

En dan kijken jullie elkaar aan.

En dan geeft God jou een knipoog.

Dat betekent dat Hij je wil zeggen: ‘Maak je niet, druk, jòh, Ik begenadig jou toch in de Geliefde ... We doen het gewoon sámen, jij en Ik, en we spelen een wereldwedstrijd.’

Kijk, zó is God.

En daarom houd ik van Hem.

En nu gaan we koffie drinken.